

Gizlin döwletiň Owganystan nägileligi!

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 24 январа, 2025

Gizlin döwletiň Owganystan nägileligi! GIZLIN DÖWLETIŇ OWGANYSTAN NÄGILELIGI!

The Council of Foreign Relations (CFR)...

Daşary gatnaşyklar geňeşi...

ABŞ-nyň iň täsirli düşünje guramalaryndan...

ABŞ-nyň «gizlin döwleti» (глубинное государство)...

ABŞ-nyň daşary syýasatynyň şekillenmeginde uly rol oýnaýar.

CFR ABŞ-nyň global derejede hak-hukugyny we bähbidini arayan, bu babatda jahana ykdysady-syýasy taýdan ýol görkezmäge we serenjam bermäge gönükdirilen edara.

Düýbünü tutujylary we hojaýynlary esasan ABŞ-ly öňki ministrler, MRU-nyň we FED-iň başlyklary, ABŞ-ly läheň banklaryň we trestleriň wekilleri. 1921-nji ýylda Nýu-Ýorkda Dewid Rokfeller (Häzirem «Exxon-Mobile», «Chevron», «Citi Group», «JP Morgan Chase» ýaly şereketlere eýelik edýän adybelli maşgala) tarapyndan guruldy.

«Foreign Affairs» atly meşhur žurnalam bu edaranyň ýörite neşir organydyr.

Edaranyň başlygy Riçard Haass... Ol 2001-2003-nji ýyllarda ABŞ-nyň Daşary işler ministrliginde Syýasat meýilleşdiriş bölümiň başlygy bolup işlände, şol bir wagtyň özünde Kolin Paueliň baş geňeşçisi bolup işledi. Haasyň diplomatik tejribesinden başga-da çuňňur hökümet tejribesi bar. 1989-1993-nji ýyllarda ABŞ-nyň Prezidenti Jorj H. Buşyň ýörite assistenti we Milli howpsuzlyk geňeşiniň başlygy bolubam işledi. Owganystandan çekilme we soňky ýagdaýlar barada CFR-iň näme diýýändigini birinji agyzdan eşitmek gyzykly bolsa gerek.

• Saýgondan Kabula

2021-nji ýylyň 15-nji awgusty...

CFR-y dolandyryýan Riçard N.Haas ABŞ-nyň Owganystan çykmagyny agyr sözler bilen tankyt topuna tutdy: «Kabulyň çalt çöküşi Saýgonyň (Wýetnam) 1975-nji ýyldaky masgaraçylykly çöküşini ýatladýar. Ýerli netijelerden (giňden ýaýran gapma-garşylyklar, zenanlara we kämillik ýaşyna ýetmedik gyzzagazlara garşy bolýan sütemler hem-de köpçülikleýin bosgunlar) zyýat, ABŞ-nyň Owganystandaky strategik we moral şowsuzlygy ABŞ-nyň dostlary we dostlarynyň arasyndaky ygtybarlylygy hakyndaky şübheleri güýçlendirer.»

1-nji anyklama: ABŞ Owganystanda strategik we moral taýdan taýdan şowsuzlyga uçrady.

Emma... Şu jümle beter agramly:

2-nji anyklama: Şowsuzlyk... ABŞ-nyň dostlary we dostlarynyň arasyndaky ygtybarlylygy hakyndaky şübheleri güýçlendirer...

Mundan beýläk täze oýnuň meýdançasynyň ady Owganystan!

Amerikan gizlin döwletiniň Baýdene bildirýän nägileliginiň aňyrsynda «Bular ýaly çalt çökmeli däl... Görkezilen sahna arassa ýeňlişden başga zat däl. Biz NATO-dyr Ýewropa Bileleşigine täzedan ýol görkeziji boljakdyk. Lider bolmalydyk. Muny gowşatdyňyz» pikiri ýatyr! Baýdeniň gelmeginde möhüm rol oýnan CFR-iň başlygy Haasyň agyr sözleriniň üstünden baş gün geçdi we «ygtybarlylyk» saldarlanmaga başlady. Mysal üçin...

• **Birinji nägilelik Germaniýadan**

2021-nji ýylyň 20-nji awgusty...

Germaniýanyň Daşary işler ministri Heiko Maas «Spiegel» žurnalyna beren interwýusynda wagtal-wagtal NATO-nyň kabul eden kararlarynyň Waşingtonda kabul edilýändigini we Brýusseliň bu babatda rolunyň ýok diýerlik derejede azdygyny aýtdy. Ol haýsydyr bir ýere goşun salmazdan öň munuň syýasy tarapyň mazaly ara alyp maslahatlaşmagyň gerekdigini nygtady. Tersine bolanda ABŞ-da kim prezident bolýanda-da, Waşingtonda kabul edilýän kararlary ýerine ýetirmegiň howpludygyny aýratyn nygtan Maas, şeýle diýdi: «...Biziň ABŞ bolmazdan agyr halkara

missiýalary dolandyryp biljek ýagdaýymyzyň ýokdugy üçin köp zady amerikanlaryň özi çözüär we biz ony ýerine ýetirýäris. Owganystandaky şowsuzlyk daşary we howpsuzlyk syýasaty taýdan dünýädäki jogapkärçiligimizi doly ret etmeklige sebäp bolmaly däl.»

Netije: *Türkiýäniň, Hytaýyň, Russiýanyň, Germaniýanyň, Angliýanyň, ABŞ-nyň bolan küşt tagtasynda kim, nirede, nähili orny eýelärkä? ABŞ «gidip» durka, türk esgerini o taýda saklaýmaly bolarysmy? 2020-nji ýylyň fewralyndan bäri Owganystanyň Talibana peşgeş ediljegini bilip durkagam, 14-nji iýulda bolmagyna garaşylýan NATO-nyň ýygynagyna garaşyp durmagyň näme manysy bardy? 2020-nji ýylyň 29-njy fewralyndaky Doha şertnamasyny okasaňyz, imperialist warwarlar bilen MRU-nyň çöpdüýbi çagasy Taliban warwarynyň daşyndan göräýmäge gyrlyşyp ýören ýaly bolup görünse-de, bile hereket edendiklerine göz ýetirersiňiz. Hut şonuň üçinem Talibandan anti imperialist ýasajak bolmak taryhy logika tersdir! Munuň üstünde ertir giňişleýin durup geçeris...*

Aýtunç ERKIN.

«SÖZCÜ» gazeti, 24.08.2021 ý. Publisistika